

Анотація на вибірккову навчальну дисципліну «Методика протидії булінгу»

Рівень вищої освіти – *перший (бакалаврський) рівень вищої освіти*

Кількість кредитів - 5

Компонент освітньої програми: *вибіркковий*

Мова викладання: *українська*

Викладач: **Завадська Ірина Михайлівна**, кандидат історичних наук, доцент
e-mail: irynazavadska80@gmail.com

Опис дисципліни

1. Актуальність курсу є надзвичайно важливою, оскільки булінг — це серйозна проблема в сучасному суспільстві, що має численні негативні наслідки як для потерпілих, так і для агресорів. Булінг не є проблемою лише навчальних закладів — це соціальна проблема. Тому методики повинні включати взаємодію з родинами та громадами, щоб створити загальний фронт боротьби з булінгом. Методики протидії булінгу повинні бути інноваційними, гнучкими та адаптованими до конкретного середовища. Оскільки суспільство змінюється, важливо постійно переглядати та оновлювати підходи, щоб ефективно боротися з цією проблемою.

2. Метою дисципліни є на підставі аналізу сучасної літератури дослідити основні напрями виховної діяльності, з'ясувати існуючі види булінгу в навчальних закладах, визначити факти впливу булінгу на формування розвитку дитини, продемонструвати законодавчі норми стосовно захисту дітей від булінгу.

3. Завдання курсу є: з'ясувати існуючі види насильства булінгу, а саме сутність поняття булінг у освітньому процесі; визначити психологічні ознаки булінгу у міжособистісній взаємодії; продемонструвати психолого-педагогічні аспекти попередження булінгу у ЗП(ПТ)О; врахувати психічних особливостей учасників освітнього процесу як основа профілактики булінгу; розробити методична розробка профілактичного заходу щодо профілактики булінгу в освітньому середовищі

1. Проблематика (зміст дисципліни), яка буде розглянута у процесі вивчення навчальної дисципліни:

Тема 1. Шкільна політика і типова шкільна програма протидії булінгу

Тема 2. Спостереження за ознаками булінгу (індивідуальна діагностика і групи ризику)

Тема 3. Шкода фізичному і психічному здоров'ю, заподіяна булінгом

Тема 4. Доведення випадку булінгу і поширені помилки діагностики

Тема 5. Ігрові методи діагностики ознак булінгу в класі молодших школярів («10веселинок»).

Тема 6. Соціальні ігри для діагностики булінгу на різних його етапах

Тема 7. Діагностика ситуації булінгу в школі (напівпроективні методи).

Тема 8. Загальношкільний моніторинг протидії булінгу

Тема 9. Самодіагностика готовності протистояти кібербулінгу

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати і вміти:

знати:

Знання

Визначення булінгу та його різновиди, причини та фактори, що сприяють виникненню булінгу;

психологічні наслідки булінгу для жертв, агресорів та свідків, розуміння динаміки групи та соціальних взаємодій;

нормативно-правова база, що регулює питання булінгу;

права дітей та підлітків у контексті протидії булінгу;

ефективні стратегії профілактики булінгу в навчальних закладах;

роль батьків, педагогів і однолітків у запобіганні булінгу.

вміти:

Вміння оцінювати ситуації, пов'язані з булінгом, і визначати типи агресії.

Навички ефективної комунікації з жертвами, агресорами та свідками.

Вміння вести конструктивний діалог для розв'язання конфліктів.

Уміння розробляти програми та заходи для профілактики булінгу в навчальних закладах.

Навички проведення тренінгів для учнів, вчителів та батьків з метою підвищення обізнаності про булінг.

Уміння співпрацювати з соціальними службами, психологами та іншими фахівцями для підтримки жертв булінгу.

1. Шкала оцінювання з навчальної дисципліни у балах за всі види навчальної діяльності, яка переводиться в оцінку за шкалою ECTS та у чотирибальну національну шкалу:

Сума балів за шкалою Інституту	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Іспит	Залік
90-100	A (відмінно)	Відмінно	Зараховано

82-89	В (дуже добре)	Добре	
75-81	С (добре)		
65-74	D (задовільно)	Задовільно	
60-64	Е (достатньо)		
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)	Незадовільно	Не зараховано
1-34	F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)		

2. Критерії оцінювання складових поточного контролю навчальної діяльності студента

Компетенції (знання, уміння та навички), продемонстровані на навчальних заняттях (практичних, семінарських, лабораторних, враховуючи знання з тем, що виносяться на самостійне опрацювання) оцінюються за 100-бальною системою.

Оцінка в балах (за 100-бальною шкалою) за всі види навчальної діяльності	Критерії оцінювання
98-100	Студент має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язує складні проблемні завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; уміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію; займається науково-дослідною роботою; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й нахили; використовує різноманітні джерела інформації; моделює ситуації в нестандартних умовах.
94-97	Студент володіє узагальненими знаннями з навчальної дисципліни, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях; вміє знаходити джерела інформації та аналізувати їх, ставити і розв'язувати проблеми, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності (диспути, круглі столи тощо); спроможний за допомогою викладача підготувати виступ на

Оцінка в балах (за 100-бальною шкалою) за всі види навчальної діяльності	Критерії оцінювання
	студентську наукову конференцію; самостійно вивчити матеріал; визначити програму своєї пізнавальної діяльності; оцінювати різноманітні явища, процеси; займає активну життєву позицію.
90-93	Студент володіє глибокими і міцними знаннями та використовує їх у нестандартних ситуаціях; може визначати тенденції та суперечності різних процесів; робить аргументовані висновки; практично оцінює сучасні тенденції, факти, явища, процеси; самостійно визначає мету власної діяльності; розв'язує творчі завдання; може сприймати іншу позицію як альтернативну; знає суміжні дисципліни; використовує знання, аналізуючи різні явища, процеси.
86-89	Студент вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання у дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить поняття, категорії, нормативні документи; формулює закони; може самостійно опрацьовувати матеріал, виконує прості творчі завдання; має сформовані типові навички.
81-85	Знання студента досить повні, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; вміє аналізувати, робити висновки; відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак з окремими неточностями; вміє самостійно працювати, може підготувати реферат і обґрунтувати його положення.
75-80	Студент правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, оперує базовими теоріями і фактами, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити приклади на підтвердження певних думок, застосовувати теоретичні знання у стандартних ситуаціях; за допомогою викладача може скласти план реферату, виконати його і правильно оформити; самостійно користуватися додатковими джерелами; правильно використовувати термінологію; скласти таблиці, схеми.
70-74	Студент розуміє основні положення навчального матеріалу, може поверхнево аналізувати події, ситуації, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою; самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання під час

Оцінка в балах (за 100-бальною шкалою) за всі види навчальної діяльності	Критерії оцінювання
	розв'язування розрахункових завдань за алгоритмом, користуватися додатковими джерелами.
65-69	Студент розуміє сутність навчальної дисципліни, може дати визначення понять, категорій (однак з окремими помилками); вміє працювати з підручником, самостійно опрацьовувати частину навчального матеріалу; робить прості розрахунки за алгоритмом, але окремі висновки не логічні, не послідовні.
60-64	Студент володіє початковими знаннями, здатний провести за зразком розрахунки; орієнтується у поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі.
50-59	Студент намагається аналізувати на основі елементарних знань і навичок; виявляє окремі властивості; робить спроби виконання вправ, дій репродуктивного характеру; за допомогою викладача робить прості розрахунки за готовим алгоритмом.
35-49	Студент мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні „так” чи „ні”; може самостійно знайти в підручнику відповідь.
1-34	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих термінів, фактів без зв'язку між ними: відповідає на запитання, які потребують відповіді „так” чи „ні”.

Оцінювання модульних контрольних робіт здійснюється за 100-бальною системою.

Оцінювання захист навчального матеріалу, що виноситься на самостійне вивчення для студентів заочної форми навчання здійснюється за 100-бальною системою.

3. ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Соціально-педагогічна та психологічна робота з дітьми у конфліктний та постконфліктний період: метод. рек. / Н.П.Бочкор, Є.В. Дубровська, О.В.Залеська та ін. – Київ: МЖПЦ«Ла Страда-Україна», 84 – .2014 с.
2. Серія роликів ЮНІСЕФ Викресли булінг. Методичні рекомендації «Профілактика булінгу як соціального явища у шкільному середовищі».
3. Програма тренінгових занять «СТОП-Булінг» орієнтована на профілактику насилля в шкільному середовищі.
4. Комплект освітніх програм «Вирішення конфліктів мирним шляхом. Базові навички медіації». – К.:– 2018. – 143 с. Режим доступу: https://la-strada.org.ua/ucp_mod_news_list_show_614.html
6. Розбудова миру. Профілактика і вирішення конфлікту з використанням медіації: соціально-педагогічний аспект - Навч.метод. посіб. / К: ФОП Стеценко В.В. - 2016 - 192 с. Режим доступу: [http:// la-strada.org.ua/ucp_file.php?c=JqVIjfoFBStqlCLmi1wsfbXKGCUY1e](http://la-strada.org.ua/ucp_file.php?c=JqVIjfoFBStqlCLmi1wsfbXKGCUY1e)
7. Створення системи служб порозуміння для впровадження медіації за принципом «рівний-рівному/рівна-рівній» та вирішення конфліктів мирним шляхом у закладах освіти - Навч.-метод.-посіб - К: ФОП Нічога С.О. - 2018. - 174 с. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/protidia-bulingu/porozuminnyala-stradametodposibniksayt.pdf>

Допоміжна література

1. Алексеєнко Т. Ф. Явище мобінгу та булінгу в стосунках групи і особистості. Шлях освіти. 2012. № 2. С. 12-16
2. Барліт А. Ю., Барліт О. О. Соціально-педагогічна та психологічна проблема булінгу в освітньому середовищі. Запоріжжя: Олекс, 2011. 52 с.
3. Барліт А. Ю. Форми і методи подолання (мінімізації) соціально-педагогічної та психологічної проблеми булінгу в освітньому середовищі. Горизонти освіти. 2012. № 2. С. 44-46.
4. Басова А. Юний мрійник – «жертва» мобінгу. Пані вчителька. 2008. № 7. С. 16–19.
5. Беженар Г. Булінг : підліткове насильство в школі. Школа. 2012. №2 (74). С. 75-79.
6. Бекешкіна І., Т.Печончик Т., Яворський В. Що українці знають і думають про права людини: загальнонаціональне дослідження / [та ін.]; під заг. ред. Т. Печончик. Київ, 2017. 308 с.
7. Белкіна-Ковальчук О. В. Особливості реєстрації випадків насильства в закладах загальної середньої освіти. Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Серія: Педагогічні науки. 2018. Випуск 150. С. 11-14.
8. Богуславська А. Насильство у школі. URL: <http://www.umoloda.kiev.ua/number/904/171/32933/>
- Болтівець С. І. Сучасний стан розробленості педагогічної психогігієни. Практична психологія і соціальна робота. № 2. 2004. С. 54-56.